МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет психології
Кафедра психології розвитку

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Педагогіка і психологія середньої освіти»

Рівень вищої освіти – магістр
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)»
Спеціальність «А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)»
Спеціалізація «Середня освіта (Українська мова і література)»
Галузь знань «А Освіта»

м. Івано-Франківськ – 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія середньої освіти» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань «А Освіта», спеціальності «А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)» за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Українська мова і література)».

Розробник: Назарук Наталія Володимирівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології розвитку

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми _____ Ольга Деркачова

Схвалено на засіданні кафедри психології розвитку

протокол 1 від 26.08.2026

Завідувач кафедри _____

Схвалено на засіданні науково-методичної ради факультету психології

протокол 1 від 26.08.2026

Голова науково-методичної ради _____

Затверджено

Директор / декан _____

2026 року

1. Загальна інформація	
Назва навчальної дисципліни	Педагогіка і психологія середньої освіти
ПІБ	Назарук Наталія Володимирівна
Контактний телефон викладача	0674767343
E-mail викладача	nataliia.nazaruk@cnu.edu.ua
Форма здобуття освіти	денна
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Обсяг навчальної дисципліни	денна — 3 кред. ECTS, 90 годин
Курс (рік навчання)	1
Семестр	денна — 1
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова навчання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/b66fd7476016b2e5733c
Графік консультацій	Вівторок 12.00-13.00

2. Передумови навчальної дисципліни

Передумовами до вивчення «Педагогіки і психології середньої освіти» є такі курси як «Методологія і методика наукових досліджень та академічна доброчесність», «Сучасні підходи до методики навчання української мови».

3. Анотація до навчальної дисципліни

Курс поєднує фундаментальні засади педагогічної науки та сучасної психології, розглядаючи освітній процес крізь призму цілісного розвитку особистості здобувача освіти.
У межах дисципліни детально аналізуються загальні закономірності формування та розвитку особистості в онтогенезі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей підлітків і старшокласників. Особливу увагу зосереджено на вивченні глибинних структур внутрішнього світу учня: його пізнавальної діяльності, потребнісно-мотиваційної, емоційно-вольової та ціннісно-смислової сфер. Розглядаються психологічні механізми включення особистості в діяльність і спілкування, а також феноменологія індивідуальності та інклюзії як основи для реалізації індивідуального та суб'єкт-суб'єктного підходів у навчанні.
Теоретичний блок підкріплений сучасними концепціями дидактики (теорії освіти і навчання) та теорії виховання, спрямованими на створення розвивального освітнього середовища. Логічним завершенням курсу є блок, присвячений професійному становленню сучасного вчителя, аналізу специфіки його діяльності, психологічній саморегуляції та неперервному професійному розвитку в умовах трансформації шкільної освіти.

4. Мета навчальної дисципліни

Мета дисципліни полягає у формуванні в здобувачів освіти системних теоретичних знань та практичних навичок із закономірностей навчання, виховання й розвитку особистості в умовах сучасного закладу загальної середньої освіти, а також у розвитку психологічної компетентності майбутнього педагога.
У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:
• розуміти психолого-педагогічні механізми розвитку, навчання та виховання здобувачів освіти різного віку;
• здатні діагностувати пізнавальні, мотиваційні та емоційно-вольові особливості учнів для проєктування ефективного освітнього процесу;
• володіти сучасними технологіями дидактики та виховного впливу;
• бути готовими до рефлексії власної педагогічної діяльності, професійного саморозвитку та конструктивної взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу.

5. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність до застосування знань у практичних ситуаціях професійної діяльності.

ЗК-2. Здатність до здійснення науково-педагогічних досліджень, розроблення проєктів та генерування нових ідей у галузі освіти.

ЗК-5. Здатність до адаптації та дій у новій ситуації, вміння знаходити оптимальні рішення, проявляти креативність та лідерство, працювати в команді.

ЗК-7. Здатність взаємодіяти в педколективі, налагоджувати міжособистісну комунікацію з учасниками освітнього процесу.

ЗК-10. Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультуральність, дотримуватися гендерної рівності, зважати на права людей з особливими потребами.

Фахові (спеціальні) компетентності

ФК-2. Здатність поглиблювати теоретичні та практичні знання з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК-3. Здатність враховувати індивідуальні особливості здобувачів освіти, організовувати конструктивну взаємодію з учасниками освітнього процесу, забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК-9. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови й літератури; аналізувати особливості сприйняття та засвоєння ними навчальної інформації з метою корекції й оптимізації освітнього процесу.

ФК-11. Здатність до моделювання змісту навчання з метою формування в учнів ключових компетентностей, їх мотивації до саморозвитку.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук відповідно до предметної спеціальності «Українська мова і література» у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, вільно користується спеціальною термінологією в галузі української філології.

ПРН 3. Використовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості викладання і навчання української мови й літератури, демонструє вміння практичного застосування педагогічних інновацій у професійній діяльності.

ПРН 5. Володіє вміннями виконувати власне дослідження, визначає і характеризує основні принципи та методи науково-педагогічних досліджень, демонструє навички узагальнення й презентації отриманих результатів.

ПРН 7. Володіє методикою розробки освітніх проєктів, аналізує спроможність управління процесом їх упровадження, прогнозує очікувані результати.

ПРН 8. Демонструє вміння забезпечувати конструктивну взаємодію з учасниками освітнього процесу, здатність діяти автономно і в команді, знає і дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ПРН 11. Демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю в закладах загальної середньої освіти, забезпечувати та оцінювати її якість.

ПРН 12. Реалізує принципи індивідуалізації і диференціації в навчанні з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, забезпечує рівноправність (расову, гендерну, релігійну, політичну тощо) здобувачів освіти.

6. Організація навчання

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	денна форма	заочна форма
лекції	24	—
практичні заняття / семінарські заняття	24	—
лабораторні заняття		—
самостійна робота	42	—

Тема	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом
Тема 1. Загальні засади педагогіки та психології середньої освіти	2	2	0	1	5	—	—	—	—	—
Тема 2. Загальні закономірності розвитку особистості	2	2	0	1	5	—	—	—	—	—
Тема 3. Вікові та індивідуальні особливості розвитку	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Тема 4. Особистість у діяльності та спілкуванні	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Тема 5. Пізнавальна діяльність особистості	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Тема 6. Потребнісно-мотиваційна сфера особистості	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Тема 7. Емоційно-вольова сфера особистості	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—

Тема 8. Ціннісно-смислова сфера особистості	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Тема 9. Психологія індивідуальності та інклюзії	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Тема 10. Теорія освіти і навчання (дидактика)	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Тема 11. Теорія виховання	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Тема 12. Сучасний учитель, його діяльність і професійний розвиток	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Разом	24	24		42	90	—	—	—	—	—

Поточний контроль

Тема заняття	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Тема 1. Загальні засади педагогіки та психології середньої освіти	Усне опитування, експрес-опитування, тестування	ПРН 1, ПРН 5	A–F (100–1)
Тема 2. Загальні закономірності розвитку особистості	Усне опитування, експрес-опитування, тестування	ПРН 1, ПРН 5	A–F (100–1)
Тема 3. Вікові та індивідуальні особливості розвитку	Усне опитування, експрес-опитування, тестування, письмова контрольна робота	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 12	A–F (100–1)
Тема 4. Особистість у діяльності та спілкуванні	Усне опитування, експрес-опитування, тестування	ПРН 1, ПРН 8	A–F (100–1)
Тема 5. Пізнавальна діяльність особистості	Усне опитування, експрес-опитування, тестування	ПРН 1, ПРН 5	A–F (100–1)
Тема 6. Потребнісно-мотиваційна сфера особистості	Захист проєкту, тестування	ПРН 5, ПРН 7	A–F (100–1)
Тема 7. Емоційно-вольова сфера особистості	Усне опитування, експрес-опитування, тестування	ПРН 5, ПРН 8	A–F (100–1)
Тема 8. Ціннісно-смислова сфера особистості	Усне опитування, експрес-опитування, тестування	ПРН 5, ПРН 8	A–F (100–1)
Тема 9. Психологія індивідуальності та інклюзії	Усне опитування, експрес-опитування, тестування	ПРН 1, ПРН 8	A–F (100–1)
Тема 10. Теорія освіти і навчання (дидактика)	Усне опитування, експрес-опитування, тестування	ПРН 1, ПРН 3, ПРН 11	A–F (100–1)
Тема 11. Теорія виховання	Усне опитування, експрес-опитування, тестування	ПРН 1, ПРН 3	A–F (100–1)
Тема 12. Сучасний учитель, його діяльність і професійний розвиток	Усне опитування, експрес-опитування, тестування	ПРН 7, ПРН 8	A–F (100–1)

Самостійна робота

Тематика самостійних робіт	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Тема 1. Загальні засади педагогіки та психології середньої освіти Принципи психології Системність у дослідженні людської психіки Закони психології	Форма: письмова робота Методи: експертне оцінювання, самооцінювання (рефлексія), взаємооцінювання	ПРН 1, ПРН 5	A–F (100–1)

Тема 2. Загальні закономірності розвитку особистості Зовнішні і внутрішні умови розвитку особистості Внутрішні суперечності як рушійні сили розвитку Розвиток, виховання, навчання і формування особистості	Форма: письмова робота Методи: експертне оцінювання, самооцінювання (рефлексія), взаємооцінювання	ПРН 1, ПРН 5	A–F (100–1)
Тема 3. Вікові та індивідуальні особливості розвитку Проєктування освітнього середовища з урахуванням сенситивних періодів, зон актуального і найближчого розвитку та індивідуально-психологічних профілів учнів	Форма: письмова робота Методи: експертне оцінювання, самооцінювання (рефлексія), взаємооцінювання	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 12	A–F (100–1)
Тема 4. Особистість у діяльності та спілкуванні Спрямованість особистості Самосвідомість і Я-концепція особистості Міжособистісні стосунки в групах	Форма: письмова робота Методи: експертне оцінювання, самооцінювання (рефлексія), взаємооцінювання	ПРН 1, ПРН 8	A–F (100–1)
Тема 5. Пізнавальна діяльність особистості Психологічна діагностика пізнавальної сфери особистості	Форма: письмова робота Методи: експертне оцінювання, самооцінювання (рефлексія), взаємооцінювання	ПРН 1, ПРН 5	A–F (100–1)
Тема 6. Потребнісно-мотиваційна сфера особистості Формування та діагностика мотиваційної сфери здобувачів освіти. Психологічні бар'єри та деформації мотиваційної сфери. Мотиваційний потенціал сучасного освітнього середовища.	Форма: письмова робота Методи: експертне оцінювання, самооцінювання (рефлексія), взаємооцінювання	ПРН 5, ПРН 7	A–F (100–1)
Тема 7. Емоційно-вольова сфера особистості Основні якості і форми переживання почуттів Основні емоційні стани Вольові якості особистості	Форма: письмова робота Методи: експертне оцінювання, самооцінювання (рефлексія), взаємооцінювання	ПРН 5, ПРН 8	A–F (100–1)
Тема 8. Ціннісно-смислова сфера особистості Особливості становлення цінностей у підлітковому та юнацькому віці. Психологічні механізми смислоутворення в навчальній діяльності. Ціннісно-смислові кризи та деформації особистості в середній школі. Смислотворчий потенціал педагогічної взаємодії.	Форма: письмова робота Методи: експертне оцінювання, самооцінювання (рефлексія), взаємооцінювання	ПРН 5, ПРН 8	A–F (100–1)

Тема 9. Психологія індивідуальності та інклюзії Характеристика здібностей і проблема їх вимірювання Задатки і здібності Обдарованість і талант Психологічні засади інклюзії	Форма: письмова робота Методи: експертне оцінювання, самооцінювання (рефлексія), взаємооцінювання	ПРН 1, ПРН 8	A–F (100–1)
Тема 10. Теорія освіти і навчання (дидактика) Позаурочні форми навчання Контроль навчально-пізнавальної діяльності Диференційоване навчання в закладі освіти	Форма: письмова робота Методи: експертне оцінювання, самооцінювання (рефлексія), взаємооцінювання	ПРН 1, ПРН 3, ПРН 11	A–F (100–1)
Тема 11. Теорія виховання Формування учнівського колективу, його вплив на виховання особистості Виховна робота з педагогічно занедбаними дітьми Взаємодія школи і сім'ї у вихованні молоді	Форма: письмова робота Методи: експертне оцінювання, самооцінювання (рефлексія), взаємооцінювання	ПРН 1, ПРН 3	A–F (100–1)
Тема 12. Сучасний учитель, його діяльність і професійний розвиток Забезпечення конструктивності педагогічного спілкування Стилі педагогічного спілкування Бар'єри і ускладнення, що виникають у педагогічному спілкуванні	Форма: письмова робота Методи: експертне оцінювання, самооцінювання (рефлексія), взаємооцінювання	ПРН 7, ПРН 8	A–F (100–1)
Індивідуальні завдання			
Тематика індивідуальних завдань	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Індивідуальне завдання № 1. Проєкт психолого-педагогічного супроводу профільного навчання	Форма: проєкт Методи: презентація та захист проєкту	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 7, ПРН 11, ПРН 12	A–F (100–1)
Індивідуальне завдання № 2. Моделювання індивідуальної освітньої траєкторії та інклюзивного середовища	Форма: проєкт Методи: презентація та захист проєкту	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 7, ПРН 8	A–F (100–1)
Індивідуальне завдання № 3. Концепція психологічно безпечного середовища та мотивації пізнання	Форма: проєкт Методи: презентація та захист проєкту	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 7, ПРН 8	A–F (100–1)
7. Критерії оцінювання результатів навчання			
Форма підсумкового контролю	екзамен		

Загальна система оцінювання	Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf). Кожен вид роботи оцінюється за 100-бальною шкалою. Отриманий бал в електронному журналі автоматично перераховується у підсумкову оцінку з урахуванням ваги цього виду роботи (множиться на відповідний ваговий коефіцієнт).
Вага оцінювання форм поточного контролю	
лекції	0
практичні / семінарські	15
лабораторні	
індивідуальне завдання	15
контрольна робота	5
самостійна робота	15
Вага оцінювання форми підсумкового контролю	
екзамен	50

Шкала оцінювання	
Рівень	Критерій
A (90–100)	Здобувач вищої освіти демонструє глибокі системні знання навчального матеріалу, вільно володіє понятійним апаратом, здатний самостійно аналізувати, узагальнювати та застосовувати отримані знання у стандартних і нестандартних ситуаціях.
B (80–89)	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу, впевнено застосовує основні теоретичні положення та допускає незначні неточності.
C (70–79)	Здобувач вищої освіти загалом правильно відтворює навчальний матеріал, володіє основними знаннями та навичками, але допускає окремі помилки у застосуванні.
D (60–69)	Здобувач вищої освіти володіє базовими знаннями навчального матеріалу, відповіді є неповними, наявні суттєві неточності та труднощі у практичному застосуванні.
E (50–59)	Здобувач вищої освіти демонструє мінімально достатній рівень знань, відтворює лише окремі положення навчального матеріалу та допускає значну кількість помилок.
FX (26–49)	Здобувач вищої освіти не засвоїв значну частину навчального матеріалу, допускає грубі помилки, але має можливість повторного складання підсумкового контролю.
F (1–25)	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не здатний виконати основні завдання навчальної дисципліни та потребує повторного опанування освітнього компонента.

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами грунтуються на принципах академічної доброчесності відповідно до чинних нормативних документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника:

- Кодекс академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2026/08/kodeks-akademichnoi-dobrochesnostii-karpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf)
- Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-04-kodeksu-chesti-prykarpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf)
- Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf)
- Положення про порядок розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf)
- Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf)
- Положення про політику відповідального використання технологій штучного інтелекту (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2025/09/25-022025-polozhennia-pro-polityku-vidpovidalnoho-vykorystannia-tekhnolohij-shi.pdf)

Відвідування занять. Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf).

Неформальна освіта. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf).

9. Рекомендована література

Основна література

1. Васяпович Г. П. Основи психології : навчальний посібник. К. : Педагогічна думка , 2012. 114 с.

2. Волкова Н. П. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, 2-е вид. К., Академвидав, 2007. 618 с.

3. Загальна психологія: підручник / за загальною редакцією академіка С.Д. Максименка. 4-те вид., перероб. і доп. Том 1. Київ: Видавництво Людмила, 2025. 568 с.

4. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. 512 с.

5. Зайченко І.В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. 2-е вид. К., Освіта України, КНТ, 2008. 528 с.

6. Зміст психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів-бакалаврів у закладах вищої педагогічної освіти: навчальний посібник / Н.О. Філіпчук; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Київ, 2025. 192 с.

7. Княжева І. П. Педагогіка : навч. посіб. Одеса : Університет Ушинського, 2023. 110 с.
8. Назаренко О. М. Педагогіка : навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2022. 146 с.
9. Пащенко М. І. Педагогіка : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 228 с.
10. Степанов О. М., Фіцула М. М. Онови психології і педагогіки. Навчальний посібник, 2-е вид. К., Академвидав, 2006. 265 с.
Додаткова література
1. Білозерська С. І., Мащак С.О. «Загальна психологія: практичні заняття. Частина І». Видавництво: Швидкодрук, Дрогобич, 2022. 290 с.
2. Вавринів О. Організація та проведення психологічних і соціально-психологічних досліджень: практичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 116 с.
3. Вітвицька С. С. Педагогіка вищої школи : практикум : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2025. 314 с.
4. Калька Н., Легка А. Основи арт-терапії: практичний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 104 с.
5. Карпенко Є. Практикум з психокорекції : практичний посібник. Ч.1. Львів – Дрогобич : Посвіт, 2026. 130 с.
6. Католик Г. В., Легка А. І. Психологія статі : навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 184 с.
7. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Мотивація діяльності людини: Навчальний посібник у схемах, таблицях, коментарях. Одеса: Видавництво ОДУВС, 2023. 154 с.
8. Лялюк Г. М. Психологія розвитку в дослідницьких вимірах : навчально-методичний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 232 с.
9. Пришак М. Д. Психологія особистості : електронний навчальний посібник комбінованого (локального та мережного) використання. Вінниця : ВНТУ, 2024. 219 с.
10. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи. К.: Академвидав, 2006. 354 с.
Додаткові електронні ресурси
1. https://ed-era.com/
2. https://prometheus.org.ua/
3. https://osvitoria.org/

Викладач Назарук Наталія Володимирівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології розвитку